

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

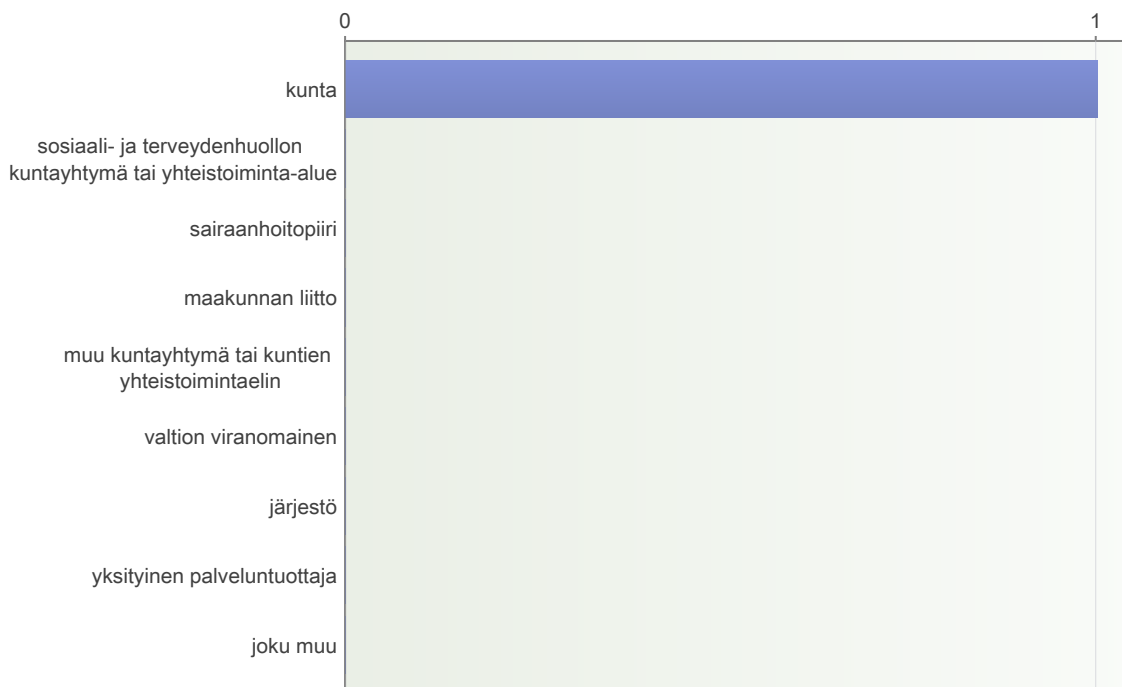
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Kauhajoen kaupunki	Päivi Kaappola	heli.silomaki@kauhajoki.fi , 040 159 0555	29.11.2017 § 343	Kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotettu tapa toteuttaa perustason ja eräiden erityistason palveluiden valinnanvapaus markkinamekanismien kautta on ristiriidassa sote- ja maakuntauudistukselle alun perin asetettujen tavoitteiden kanssa, jotka koskevat hyvinvointi- ja terveyserojen kaventumista, palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, palveluiden integraatiota ja kustannusten hillintää.

Malli rajoittaa palveluiden järjestämisvastuuseen ja itsehallintoon kuuluvaa oikeutta päättää palveluiden tuottamistavasta ja ohjata palveluita kokonaisuutena.

Järjestämisvastuun kantaminen ja palvelujen integraatio on erittäin haasteellista, kun iso osa palveluista siirtyy yritysten vastuulle ja markkinaperusteiseen ohjaukseen. Palvelutuotanto pirstoutuu maakuntien tosiasiallisen ohjausvallan ulkopuolelle ja eri palveluihin syntyy asiakkaan näkökulmasta nykyiseen verrattuna uusia rajapintoja. Monimutkainen järjestelmä voi johtaa siihen, että kynnys hakeutua palveluihin nousee ja sitä kautta terveys- ja hyvinvointierot kääntyvät kasvuun. Maakunnan palvelujen laatu voi parantua, jos maakunnan alueen osaamisresurssia onnistutaan käyttämään yhdenvertaisesti koko alueen väestön hyödyksi

Lakiluonnoksessa ehdotetusta ohjausjärjestelmästä on käytännössä mahdotonta saada aikaan kokonaisuutta, jonka avulla saavutettaisiin uudistuksen tavoitteet ja pystyttäisiin hallitsemaan malliin sisältyvät rakenteelliset riskit.

Palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kannalta järjestämisvastuussa olevalla maakunnalla tulee olla sekä riittävät taloudelliset voimavarat että riittävä tuotantokapasiteetti (henkilöstö, tilat, laitteet, tietojärjestelmät) tarvittavien palvelujen tuottamiseen.

Palvelujen saatavuus parantunee kaupungeissa ja isoissa taajamissa, joissa on tarjolla todellisia vaihtoehtoja valinnoille. Muualla asiakkaan on mentävä sinne, missä palveluja on tarjolla.

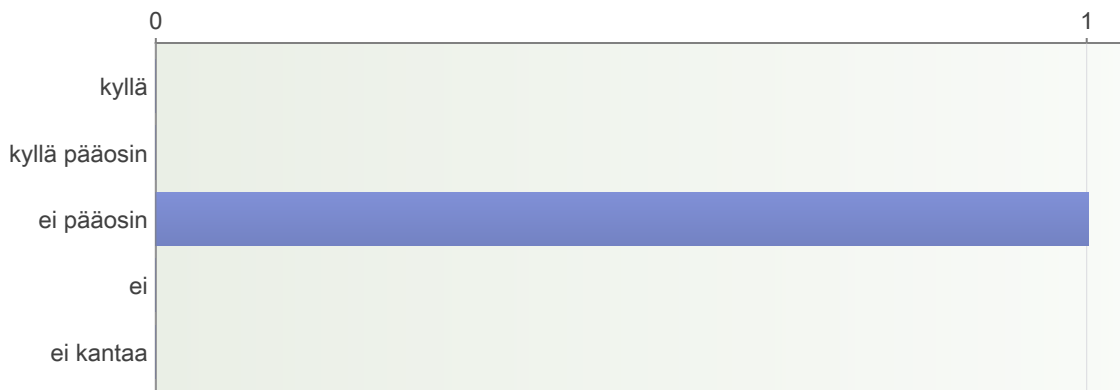
Kansalaisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta tosiasia on, että maakunnat ovat erilaisia ja maakuntien sisällä kuntien välillä on huomattavia eroja. Pahimmassa tapauksessa valinnanvapauslaki esitettyssä muodossa merkitsee maakuntien ja myös maakunnan sisäisten kansalaisten eriarvoistumista valinnanvapauden käyttämisen mahdollisuuksissa. Jos tarjontaa ei ole, ei voi myöskään valita.

Maakunta- ja sote-uudistuksen lainsäädännön kokonaisuuden keskeneräisyys vaikeuttaa arviointia sekä tämän että useiden muiden kysymysten kohdalta. Erityisesti perustuslakivaliokunnan edellyttämien sosiaali- ja

terveydenhuollon järjestämislakiin tehtävät muutoksien olisi tullut olla tiedossa lausuttaessa valinnanvapauslaista.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

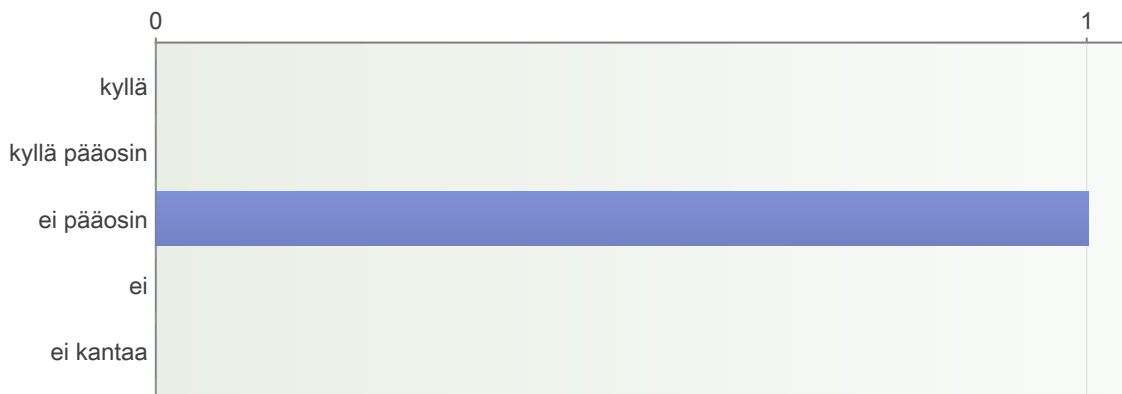
Vastaajien määrä: 1

- Lausuntokierroksella oleva lakiluonnos edistää asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksia. Epäselväksi kuitenkin jää, edistääkö uudistus vaikutusmahdollisuuksia aina tarkoituksenmukaisella, asiakkaalle terveys- ja hyvinvointihyötyä tuottavalla tavalla. Huoli liittyy erityisesti useita sosiaali- ja terveyspalveluja käyttäviin sekä erityisryhmiin kuten päihde- ja mielenterveys- tai lastensuojelun asiakkaisiin, joiden kyky ohjautua palvelujärjestelmässä ja käyttää asiakasseteliä ja henkilökohtaista budjettia voi olla rajoittunut. Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa lisääntyvät alueilla, joilla on todellisia valinnan mahdollisuuksia.

Valinnanvapauslakiin sisältyy hallinnollisesti raskaita ja käytännössä monimutkaisesti toteutettavia säännöksiä mm. palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi laissa on useita asiakkaan ilmoittautumisveloitteita, mitkä tarkoittavat, että kuntalaiset tarvitsevat paljon tietoa ja ohjeistusta ilmoittautumisten tekemiseksi oikeaan paikkaan ja oikea-aikaisesti.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

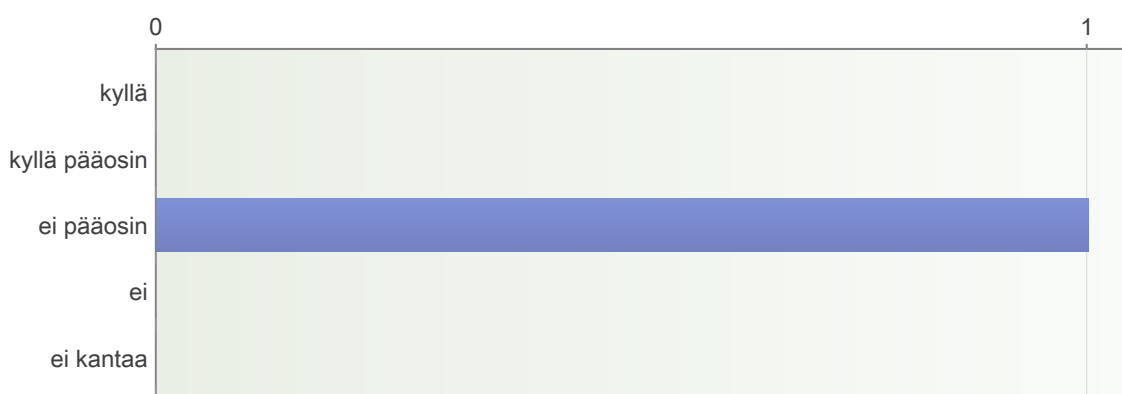
Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan näkökulmasta on tärkeää, että hän saa palvelua yhdenvertaisesti ja tasalaatuisesti riippumatta palvelun tuottajasta. Asiakkaan pitää voida luottaa siihen, että hän saa tarvitsemansa palvelun valitsemastaan paikasta.

Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet lisääntyvät, jos on olemassa mahdollisuuksia valita. Tätä varten tarvitaan monikanavaista palveluohjausta ja -neuvontaa asiakkaan tueksi.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

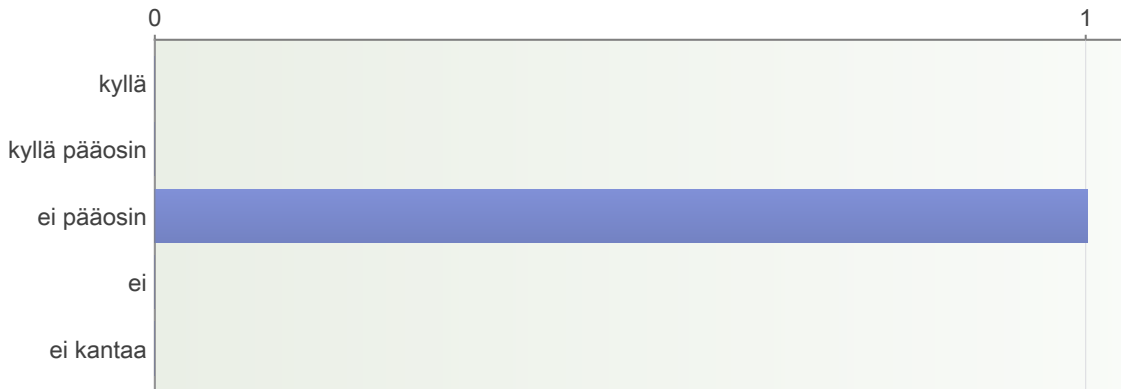
Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen yhteen sovittaminen eli integraatio on huomattavan haasteellista, jos valinnanvapaus toteutetaan esitetyllä tavalla. Yhteensovittamisen puuttuminen johtaa pahimmillaan asiakkaan palvelujen sirpaloitumiseen siten, ettei mikään taho ota kokonaisvastuuta. Toimija-/tuottajakentän laajeneminen vaikeuttaa yhteensovittamista.

Valinnanvapaus edistää integraatiota, jos markkinoille syntyy integroitujen palvelukokonaisuuksia ja jos potilaat ja asiakkaat suosivat niitä valinnoissaan. Esitetty asiakassetelimalli kuitenkin pilkkoo palvelut erillisiin tuotteisiin. Integraation mahdollisuuksia estää myös se, että sosiaalihuollon palvelut näyttäytyvät vähemmän merkittävänä lähinnä terveyskeskuksia muistuttavissa sote-keskuksissa.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

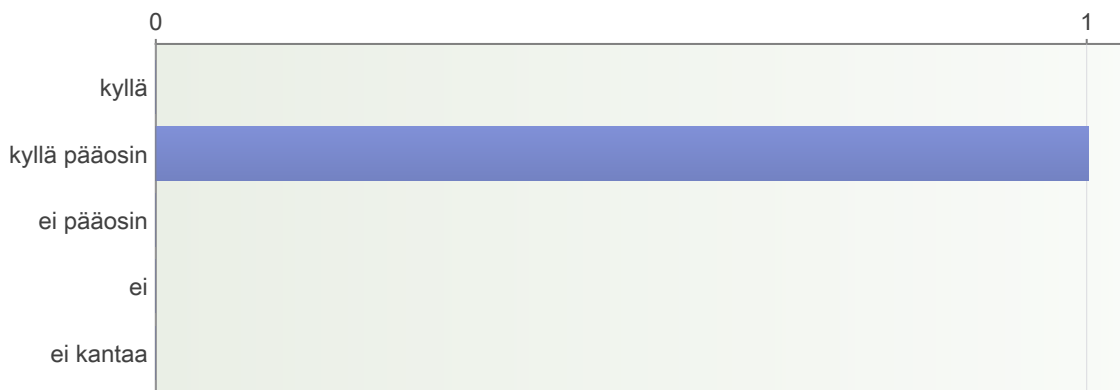
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Rungas integraatiota edistävä, eri tahojen yhteistyötä edellyttävä säännöstö saattaa antaa virheellisesti kuvan integraation vahvasta asemasta ehdotetussa järjestelmässä. Kysymys on kuitenkin siitä, että ehdotettu malli itsessään on integraation näkökulmasta erittäin ongelmallinen ja edellyttää runsaasti sääntelyä. Käytännössä näiden säännösten soveltaminen integroitujen palvelukokonaisuuksien turvaamiseksi on vaikeaa. Palveluiden ohjaus ja johtaminen on moniportaista ja haastavaa. Vaarana on, että asiakas putoaa kompleksisen palveluverkon väliin - palvelun saatavuuden, jatkuvuuden ja useiden palvelutarpeiden yhteensovittamisessa kustannusvaikuttavasti on edelleen huomattavia haasteita.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien mahdollisuuksiin vaikuttaa järjestämisvastuun toteuttamiseen vaikuttaa olennaisesti järjestelmän rahoitus. Erot maakuntien (väestöjen) välillä tulisi kompensoida, jotta tasa-arvoisuus kansalaisten kesken säilyisi.

Jotta maakunta voi hallita taloudellisia resurssejaan, eli tuottaa järjestämisvelvollisuuteen kuuluvat palvelut valtion siihen osoittaman määrärahan puitteissa, tulee sillä olla tieto alueensa väestön sairastavuudesta ja hyvinvoinnin tilasta sekä väestön tarvitsemista palveluista ja niiden kustannuksista. Uhkana on, että palveluille ei kaikissa maakunnissa / maakunnan sisällä löydy tuottajia tai mikäli korvaukset huomioivat huonosti potilaan kustannusriskin, sairaampien ja hoitoa eniten tarvitsevien voi olla vaikeampi saada palvelua kilpailullisilta tuottajilta.

Maakunnalla säilyy järjestämisen ohella viimekäden vastuu tapauksissa, joissa palvelutuottajat eivät syystä tai toisesta pysty palvelua tuottamaan. Maakunta joutuu ylläpitämään valmiutta tuottaa palveluja, vaikka ne pääsääntöisesti tuotettaisiinkin asiakassetelillä. Tämä voi johtaa kustannusten kasvuun.

Valinnanvapaus saattaa tuoda epävarmuutta henkilöstöresursointiin. Palveluun pääsyn näkökulmasta valinnanvapauden riskinä on myös se, että asiakkaat ruuhkautuvat tietyille asiantuntijoille.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

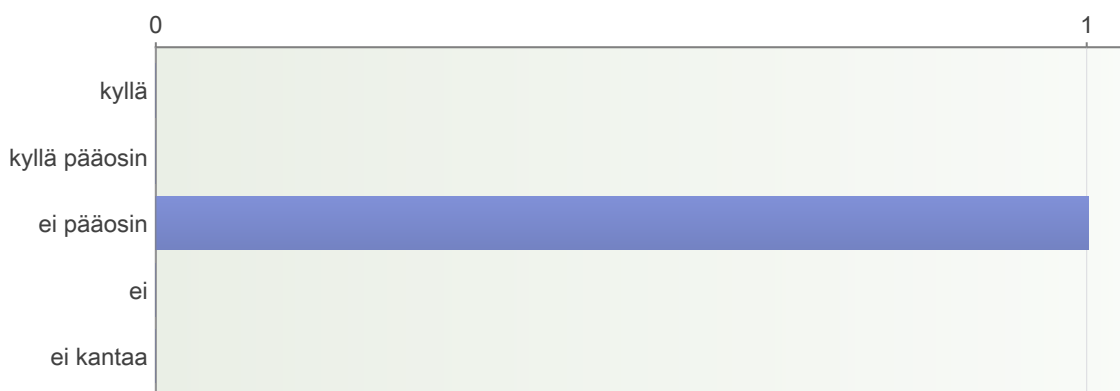
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Monituottajamalli pakottaa muuttamaan toimintatapoja. Lisäksi valinnanvapaus voi nostaa palvelun ja palvelukohtamisen laatua, sillä asiakas voi "äänestää jaloillaan". Maakunnassa mahdollistuu myös erityisammattihenkilöiden (esim. terapeutit) osaamisresurssien tasaisempi jakaminen.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

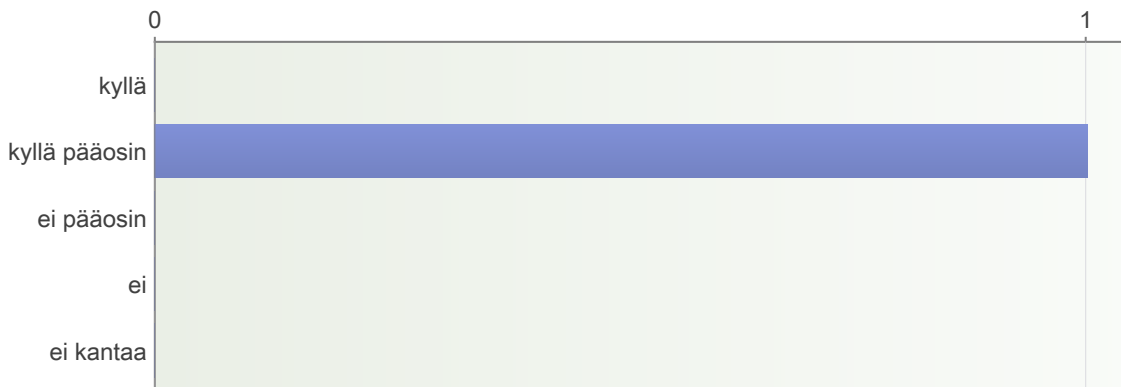
- Järjestämisvastuun siirtäminen isommalle toimijalle on kannatettava asia. Lakiesitys luo edellytyksiä kustannusten hillitsemiseen pidemmällä aikavälillä, mutta toisaalta edellyttää investointeja uudenlaisen valinnanvapauden rakentamiseksi uudistuksen alkuvaiheessa.

Lisääntyvän yksityisen palvelutuotannon myötä julkista tuotantoa on tehostettava ja supistettava, mikäli kustannusten kasvu aiotaan pitää kurissa ja saavuttaa uudistukselle asetetut taloudelliset tavoitteet. Jotta kokonaiskustannukset eivät kasvaisi, julkista sosiaali- ja terveydenhuoltoa tulisi sopeuttaa vähintään yksityisen palvelutuotannon kasvun verran, mikä käytännössä voi tapahtua vain henkilöstökustannuksia leikkaamalla.

Monimutkaisen kokonaisuuden hallittavuuden riskinä on kustannusten kasvu. Hallintoa on kasvatettava ja palveluohjaukseen ja neuvontaan tarvitaan paljon resursseja. Uudistuksessa korostuu muutosjohtamisen onnistuminen.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalouksista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Muutos aiempaan lakiluonnokseen on, että maakunnan liikelaitos voi olla suoran valinnan palveluntuottaja ja yhtiöittämisvelvoite on poistettu, mikä on saatavuuden kannalta hyvä asia. Kuntien tulisi kuitenkin voida olla myös jatkossa palveluntuottajana, mitä tässä lakiluonnoksessa edelleenkin mahdollistetaan.

Asiakkaan kannalta on tärkeää turvata, että palvelua saa yhdenvertaisesti ja tasalaatuisesti riippumatta palvelun tuottajasta.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palvelujen määrittely on tulkinnanvarainen. Erityisesti suoran valinnan palveluiden lisäksi tuotettavien konsultaatio ja avovastaanottopalvelujen kokonaisuutta on hyvä täsmentää, jotta maakuntakeskuksen ulkopuolisten sote-keskusten palveluvalikoima olisi tasapuolinen.

Määriteltujen sote-keskusten palvelujen lisäksi neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluiden tulisi kuulua sote-keskuksen palveluihin. Eriytyminen erilleen sote-keskuksesta voi hankaloittaa näiden asiakkaiden ja palveluiden yhteensovittamista.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

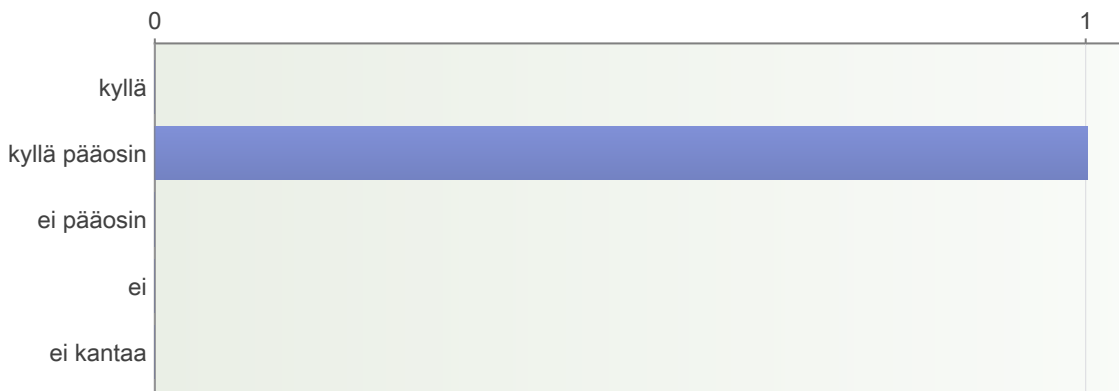
24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Terveyskeskushammaslääkäreissä tehdään nykyisellään hyvin monipuolisesti hammaslääketieteen eri erikoisalojen hoitoja "yleishammaslääkäriin" toimesta. Mikäli suun terveydenhuollon suoran valinnan yksikön palvelukokonaisuus jää suppeaksi, se ei välttämättä ole houkutteleva työpaikka nykyiseen laaja-alaiseen työhön totuneille hammaslääkäreille.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

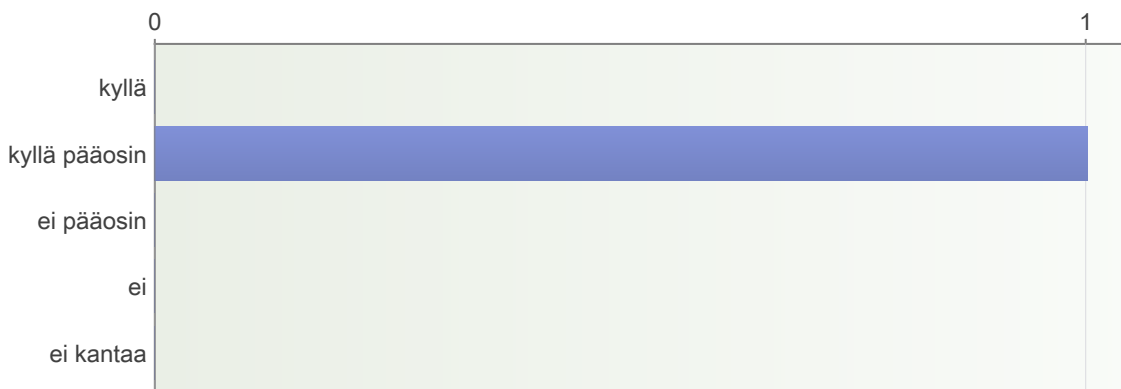
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Käsite "muu kuin hammaslääketieteen erikoisaloihin kuuluva" tulee määritellä tarkemmin; suun hoito koostuu eri erikoisaloista: kariologia, endodontia, kirurgia, parodontologia ja protetiikka. Ainoastaan oikomishoito rajautuu selvästi pois suoran valinnan palveluista.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

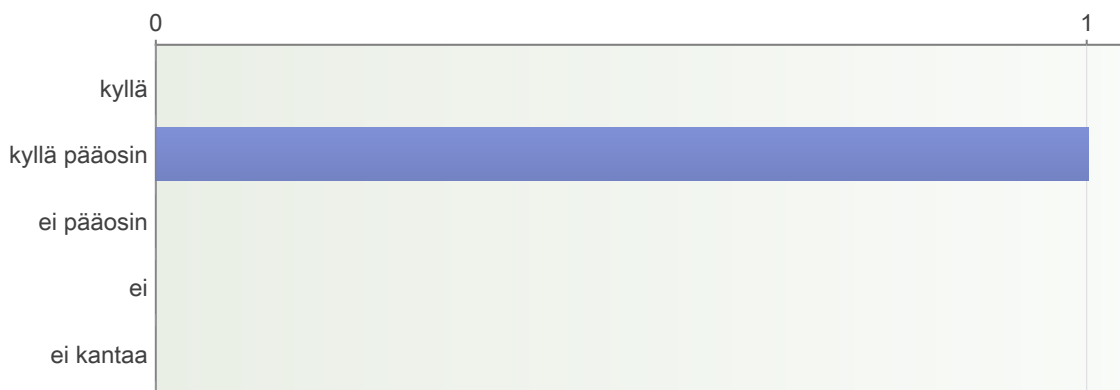
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikaisempaan lakiluonnokseen verrattuna on selkeästi linjattu, että sosiaalipalveluja saa vain maakunnan liikelaitoksesta. Sote-keskuksiin palkatut sosiaalihuollon ammattihenkilöt antavat ohjausta ja neuvontaa, turvaavat palvelun jatkuvuutta ja muodostavat yhteistyörakenteita sote-keskusten ja maakunnan liikelaitoksen välillä. Integraation onnistumista ei voi kuitenkaan säilyttää yksittäisten ammattihenkilöiden toteutettavaksi. Varsinainen sosiaalityön osuus sote-keskusten ”yhteydessä” on määriteltävä tarkemmin, muutoin se jää liikaa maakunnan harkinnan varaan ja voi pahimmillaan vaarantaa asiakkaan oikeutta saada sosiaalihuoltolain mukaista palvelua.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

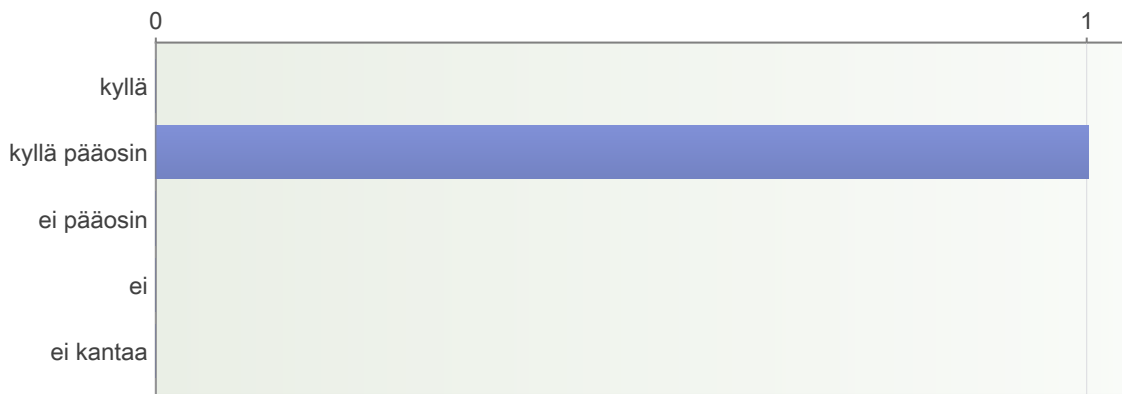
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan kannalta on tärkeitä turvata, että palvelu on tasalaatuista riippumatta palvelun ja että asiakas ymmärtää valintansa vaikutukset.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

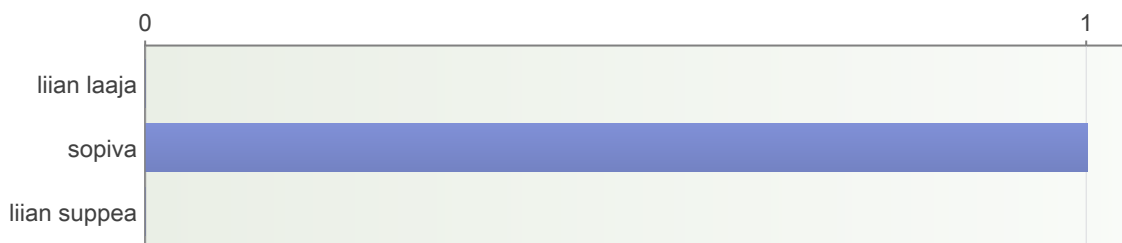

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksessa on nyt hyvin rajattuna setelien määrä yhteen eli asiakasseteliin. Aiemmassa laki-luonnoksessa oli kaksi erilaista seteliä, joka oli omiaan aiheuttamaan sekaannusta. Kustannusten hallinnan ja yhdenvertaisten kriteerien kannalta on hyvä, että vain maakunnan liikelaitos voi myöntää asiakasseteleitä.

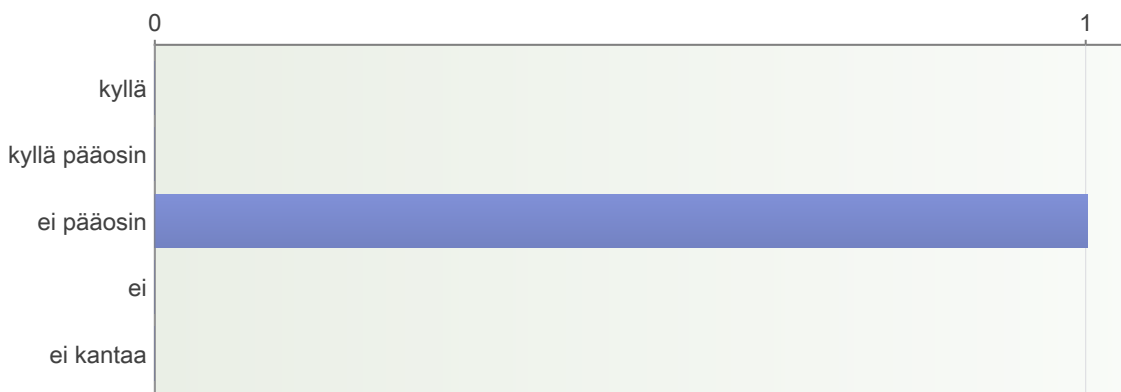
Asiakasseteli esitetyssä muodossa soveltuu parhaiten palvelutarpeisiin, jotka ovat selkeitä ja yksi asia kerrallaan hoidettavia. Usein palvelutarpeet kuitenkin kimppuuntuvat yhteen sekä sosiaali- että terveystalvveluja edellyttäväksi tai useampia terveyst- tai sosiaalipalveluja vaativiksi.

Asiakassetelikäytäntö tukee yritystoimintaa ja myös pienyrittäjillä on mahdollisuus hakeutua asiakas-setelituottajiksi. Tämä voi myös aktivoida uusien yritysten tulemistä alueelle.

Asiakassetelikäytäntö voi tuottaa uusia toimintamalleja ja innovaatioita alueella. Asiakassetelin käyttöönnotossa on huomioitava valvonnan osuus, joka tulee olemaan huomattavasti laajempaa kuin tällä hetkellä.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

38. Vapaamuotoiset huomiot.

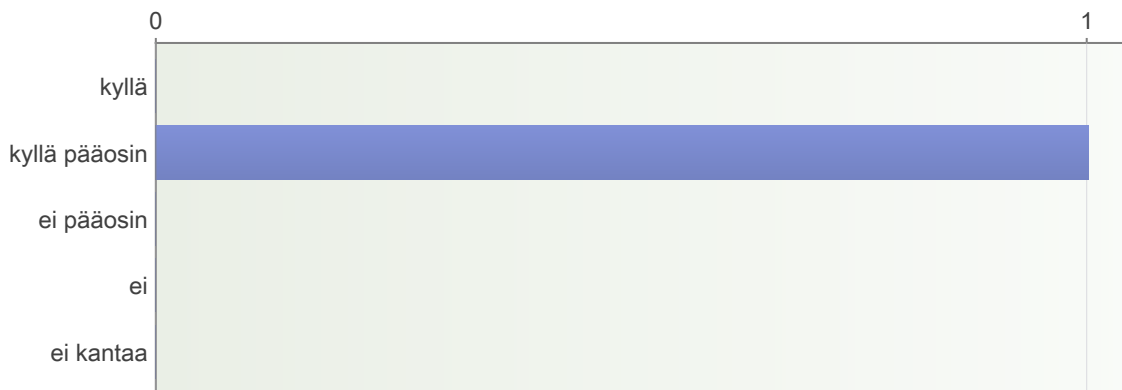
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan palvelustrategia ja siihen sitoutuminen on tärkeää, jotta alueen asukkaiden palvelutarve ja kansalliset linjaukset ohjaavat sosiaali- ja terveystalvvelujen tuotantoa.

On huomattava, että maakunta joutuu ylläpitämään valmiutta tuottaa palveluja, vaikka ne pääsääntöisesti tuotettaisiinkin asiakassetelillä. Tämä johtaa kustannusten kasvuun. Edelleen maakunnan ohjaus-, valvonta ja sopimusmenettely tulee vaatimaan hallinnollisia resursseja enemmän kuin nykyään.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

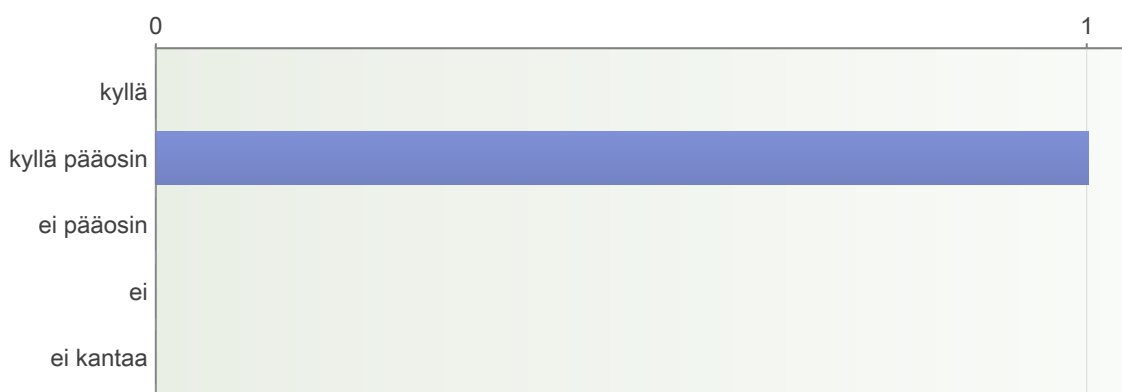
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan erikoissairaanhoidon palvelujen pirstoutumisen, hoidon yhteensovittamisen ja jatkuvuuden riskit ovat olemassa.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

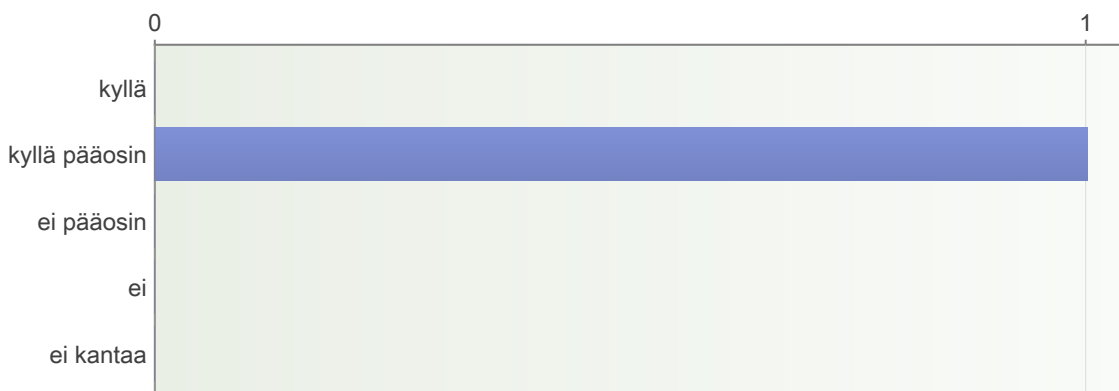
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan valinnan ja vaikuttamisen mahdollisuuksien lisääminen on tärkeää. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta kaupunkien ja isojen taajamien asukkaat pääsevät halutessaan valitsemaan, koska siellä on tosiasiallisia valinnan mahdollisuuksia. Sen sijaan maakunnan reuna-alueiden valinnanvapauden mahdollisuudet ovat rajalliset. Asiakkaan oikeus kieltäytyä asiakassetelistä, on hyvä asia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismääräysten toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

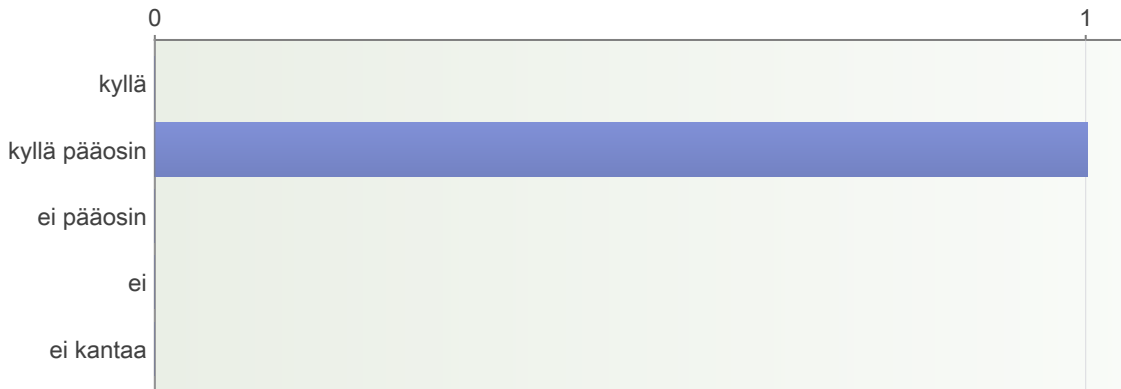
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan ohjaus-, valvonta- ja sopimusmenettelysäännökset luovat maakunnalle mahdollisuuksia järjestämismääräysten toteuttamiseksi, mutta samalla on olemassa riski riittävästä kokonaisuuden hallinnasta.

Erityisen tärkeää on, että maakunnan palveluntuottajille asetetut kannusteet ovat linjassa maakunnan palvelustrategiaan asetettujen tavoitteiden kanssa. On todennäköistä, että maakunnassa tarvitaan jo ennakoivasti osaamista ja resursointia järjestäjäorganisaation hallintotehtäviin.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

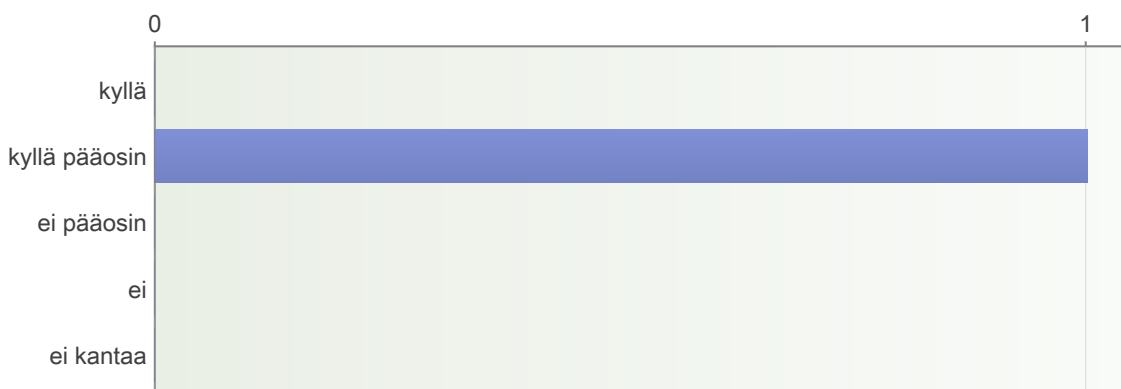
Vastaajien määrä: 1

- Palvelusisältöjen kriteereillä ei tule estää asiakkaan mahdollisuuksia valita tosiasiallisesti tavanomaisista palveluratkaisuista eroavia ja yksilöllisiä palvelukokonaisuuksia.

Asiakkaan ohjaus ja neuvonta sekä tieto valintojen tekemisen pohjaksi ovat välttämätöntä. Lisäksi asiakkailla on ehdottomasti oltava saatavilla henkilökohtaisen budjetin käytön hallinnan tuki pidemmällä aikavälillä.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

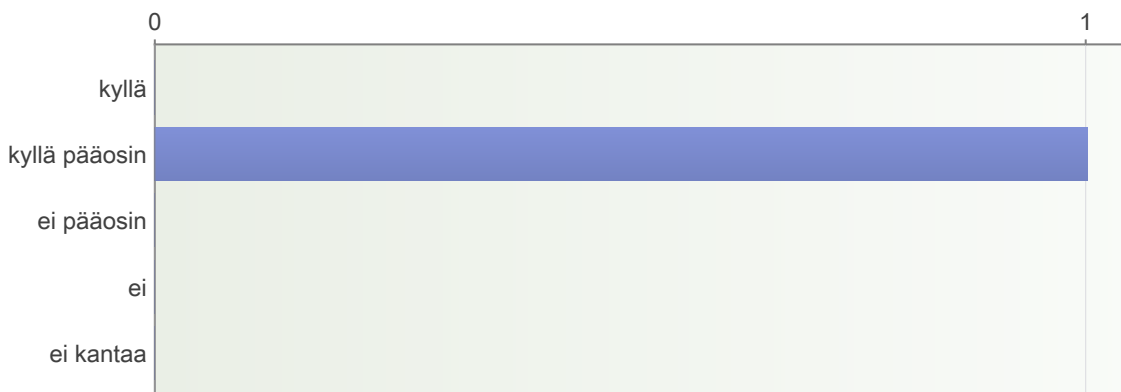
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Neuvontaan, palveluohjaukseen, palvelutarpeen arviointiin ja palvelujen yhteensovittamisen varmistamiseen on resursoitava henkilöstöä sekä maakunnan liikelaitoksessa että palvelutuotannossa.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnokseen on hyvin kirjattu, että palveluntuottajilta edellytetään rekisteröintiä ja liittymistä valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttäjäksi. Hyväksymismenettelykäytäntö edellyttää hallintoon asiantuntijaresursseja.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

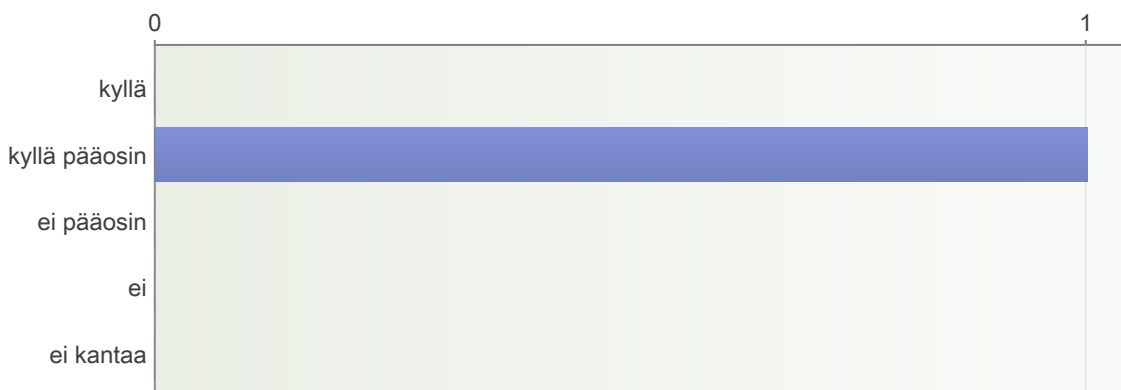
Vastaajien määrä: 1

- Useamman maakunnan alueella toimivien palvelutuottajien on tehtävä sopimukset jokaisen maakunnan kanssa. Sopimuksen sisältö voi olla erilainen eri maakunnissa. Asukasnäkökulmasta tämä ei tue tasavertaisuutta.

Maakunnalla säilyy järjestämisen ohella viimekäden vastuu tapauksissa, joissa palvelutuottajat eivät syystä tai toisesta pysty palvelua tuottamaan.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

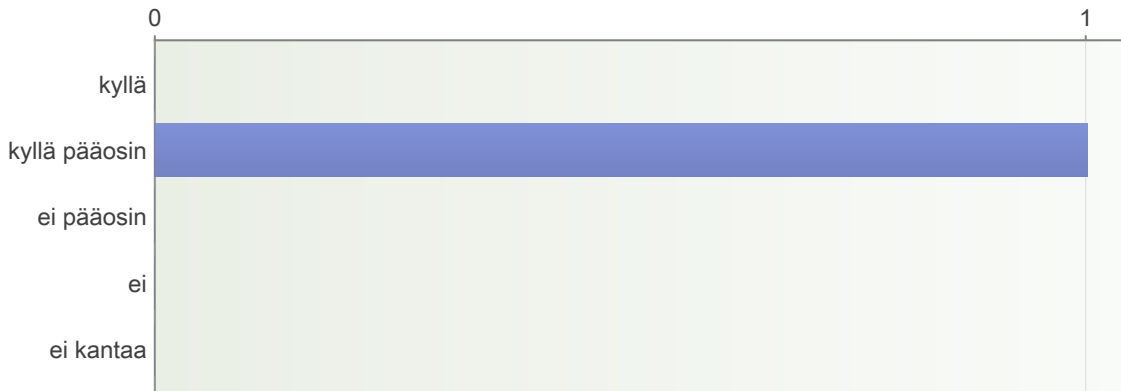

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

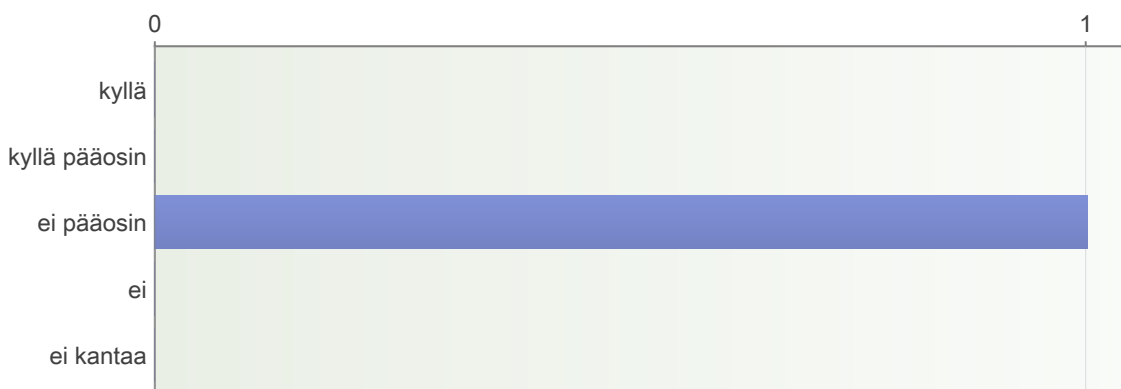
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

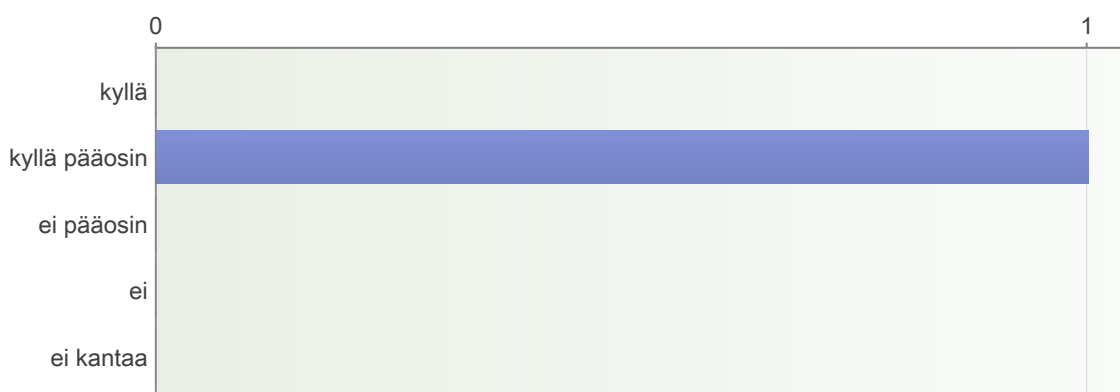
Vastaajien määrä: 1

- On tärkeää, että korvausjärjestelmä ohjaa palvelutuotantoa siten, että se edistää sekä kansallisten tavoitteiden että maakunnan asettamien tavoitteiden toteutumista. Korvausjärjestelmästä on muodostuttava sellainen, että se kannustaa kustannustehokkaaseen ja kustannusvaikuttavaan palvelutuotantoon. Palveluiden on pohjaututtava ajantasaiseen, näyttöön ja tutkimukseen perustuvaan tietoon sekä hyviin käytäntöihin.

Vertailtavuuden ja kustannusrakenteen läpinäkyvyyden parantamiseksi palvelut on tuotteistettava – yhdenvertaisuuden näkökulmasta tämä on ongelmallista, jos joka maakunnassa ja jokaisella palvelutuottajalla on erilaiset tuotteet ja tuotekokonaisuudet. Yhdenvertaisuuden ja tasalaatuisuuden toteutumiseksi tarvitaan valtakunnalliset perusteet ja mittarit.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

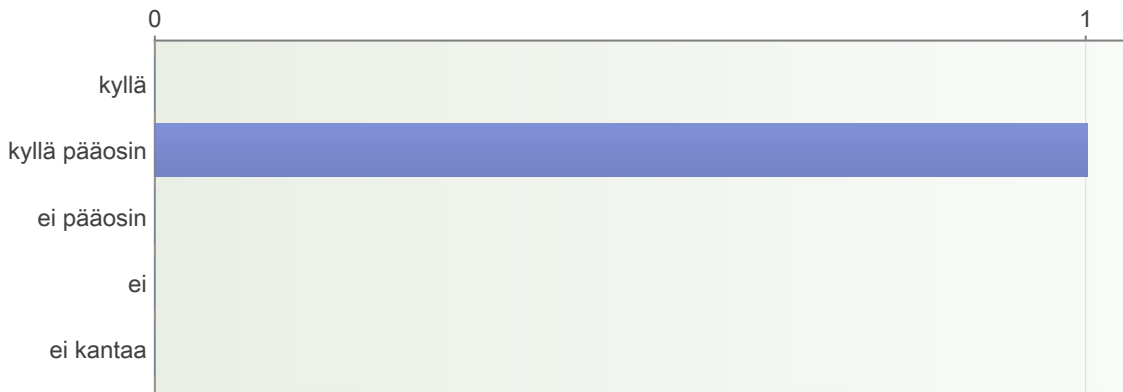
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On tärkeää, että muissa korvauksissa otetaan huomioon maakuntien ja alueiden paikallisolosuhteet ja erityispiirteet – ja että ne huomioidaan muista korvauksista päätettäessä.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

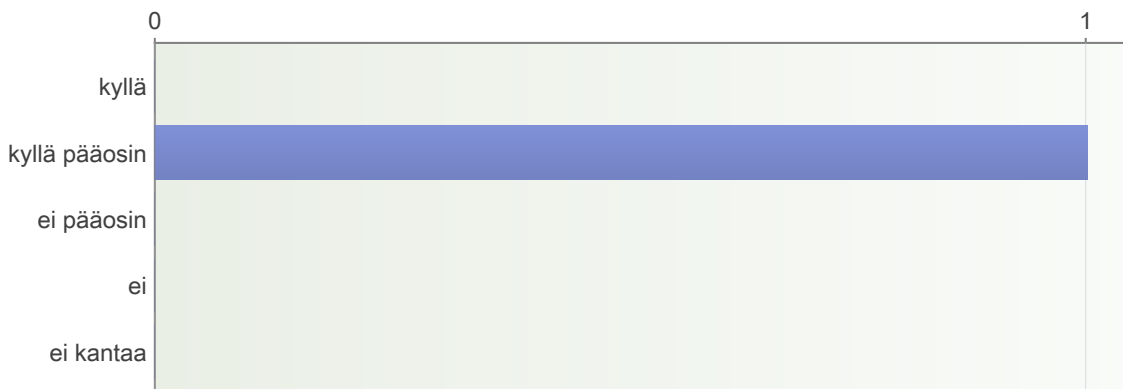
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli alueella on saatavissa myös yksityistä palvelutuotantoa / yksityinen sote-keskus lakiluonnoksen säädökset turvaavat yhdenmukaiset toimintaedellytykset.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakaseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

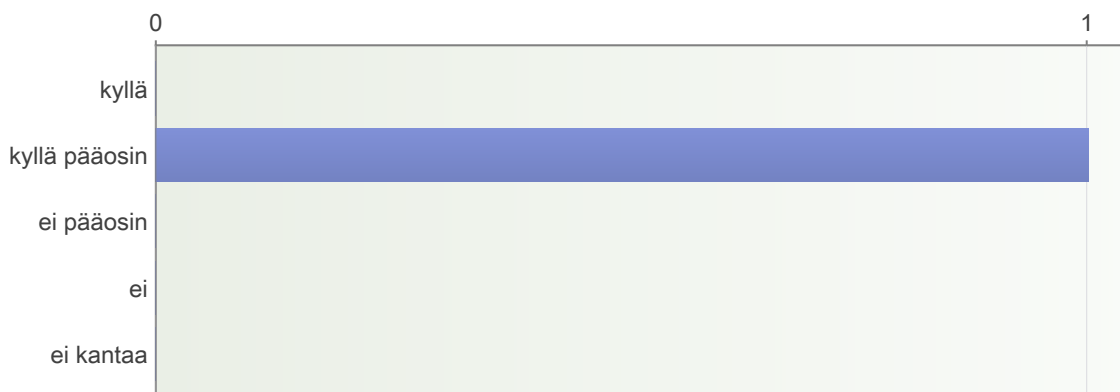

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

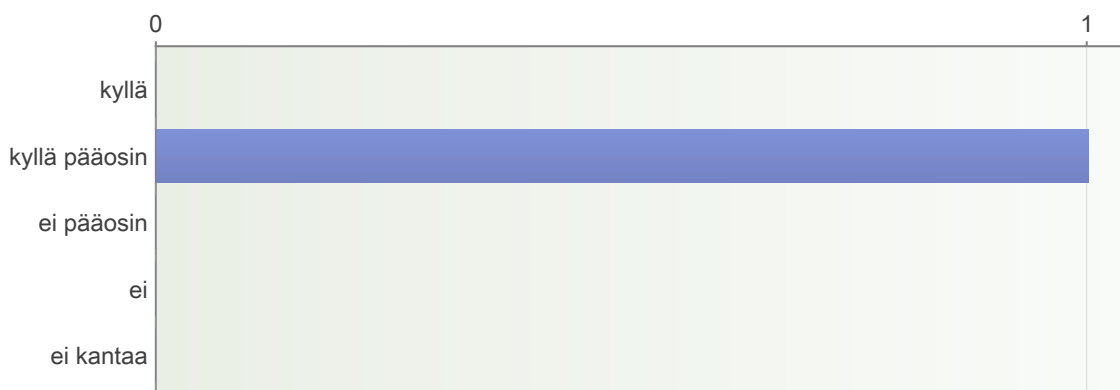

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

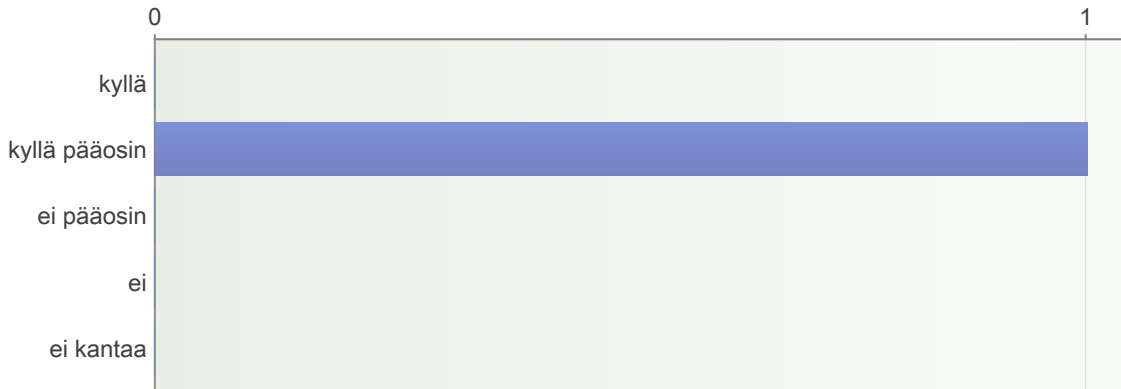

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

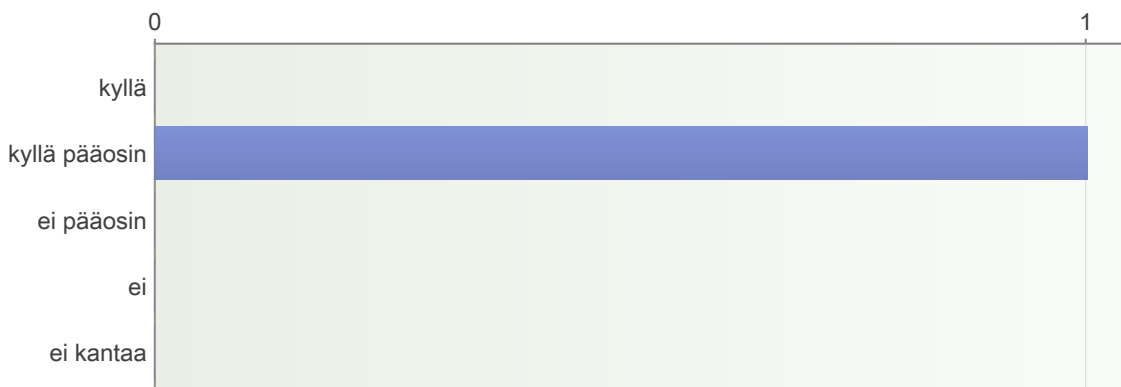
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Alueellisten erojen vuoksi ongelma ei niinkään ole toimintaedellytysten yhtenäisyydessä vaan aidon valinnanmahdollisuuden syntymisessä: jotta maakunnan asukkailla olisi mahdollisuus valita suoran valinnan, asiakassetelien ja henkilökohtaisen budjetin palvelutuottajien välillä omaan tilanteeseensa sopiva palvelu olisi varmistettava, että jokaista valinnan piirissä olevaa palvelua tarjoisi vähintään kaksi tuottajaa. Tämä ei kuitenkaan välttämättä toteudu maakuntien ja maakuntien sisäisten alueiden erilaisuudesta johtuen.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

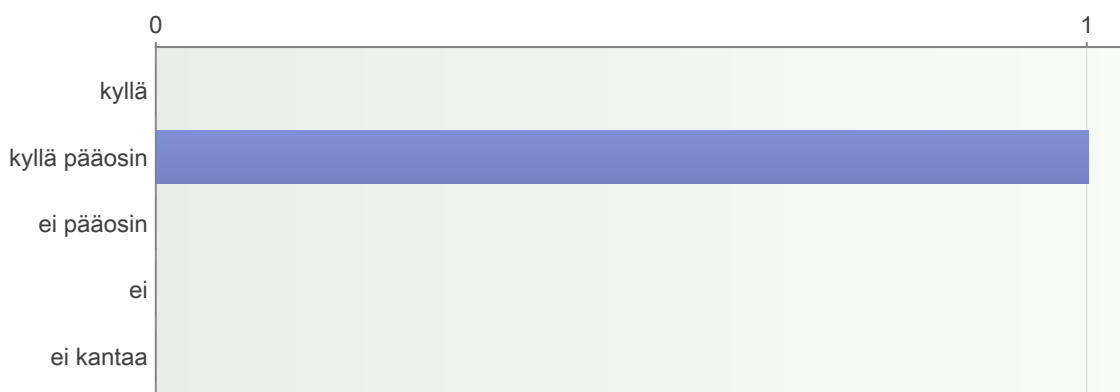
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aloittelevilla ja kaikkein pienimmillä toimijoilla voi olla vaikeuksia täyttää kaikkia järjestelmän raportointi- yms. vaatimuksia. Palveluntuottajatkin tulevat tarvitsemaan asiantuntijatukea ja opastusta lain toimeenpanon alkuvaiheessa.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslain vaikutuksia on pyritty arvioimaan eri näkökulmista. Vaikutusten arvioimisen tekee haasteelliseksi se, että vastaavanlaista uudistusta juuri tässä muodossa ei ole tehty aiemmin ja näin ollen ei ole ollut käytettävissä muiden kokemuksia. Uudistuksen vaikutukset tulevat näkymään vasta viiveellä ja osa vaikutuksista voi olla arvaamattomia edellä mainitun vuoksi.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Toteutuessaan uudistus tulee muuttamaan kunnan roolin perusteellisesti. Kunnan, maakunnan, yritysten ja järjestöjen kesken on tehtävä paljon yhteistyötä. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä on huolehdittava jatkossa yhteisvastuullisesti.

Sosiaali- ja terveystalvelujen henkilöstön työnantaja ja todennäköisesti myös työpaikan sijainti tulee muuttumaan. Henkilöstön osalta muutos aiheuttaa epävarmuutta mm. töiden jatkuvuuden suhteen. Julkisen sektorin eli maakunnan henkilöstön tarpeen arvioiminen on haasteellista, sillä ei ole mitään ennusteita siitä, kuinka paljon asiakkaita siirtyy yksityiselle tai järjestöjen tuottamien palvelujen piiriin.

Asukkaille voi aiheuttaa epävarmuutta se, missä he jatkossa asioivat ja miten heidän tulee toimia uudessa tilanteessa. Siirtymäkaudella ohjauksen, tiedottamisen ja (henkilökohtaisen) neuvonnan merkitystä ei voi liikaa

korostaa.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.